

ประกาศกรมวิชาการเกษตร

เรื่อง โฆษณาคำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘

ตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้กำหนดขั้นตอนการออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน โดยให้กรมวิชาการเกษตร ดำเนินการตรวจสอบลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของพืชที่ยื่นคำขอ นำปิดประกาศที่กรมวิชาการเกษตร และที่ในเว็บไซต์ของกรมวิชาการเกษตร เพื่อให้บุคคลทั่วไปได้มีโอกาสทักท้วงภายใน ๓๐ วันนับแต่วันปิดประกาศ นั้น

บัดนี้ ได้มีผู้ยื่นคำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชจำนวน ๓ พันธุ์พืช ให้เป็นพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ดังนี้

๑. สบู่ดำพันธุ์กำแพงแสน ๔
๒. สบู่ดำพันธุ์กำแพงแสน ๕
๓. สบู่ดำพันธุ์กำแพงแสน ๖

ซึ่งกรมวิชาการเกษตรได้ตรวจสอบลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของพืชดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอประกาศลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของพืชทั้ง ๓ พันธุ์พืชให้ทราบโดยทั่วกัน ปรากฏตามเอกสารแนบท้ายประกาศนี้ และหากมีผู้ใดประสงค์จะทักท้วงหรือมีข้อพิสูจน์ว่าการยื่นคำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียนดังกล่าวเป็นไปโดยมิชอบ ให้แจ้งที่กลุ่มวิจัยการคุ้มครองพันธุ์พืช สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร จตุจักร กรุงเทพมหานคร ๑๐๙๐๐ โทรศัพท์ ๐-๒๕๔๐-๗๒๑๔ ภายใน ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันปิดประกาศเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๖

ลงนาม

(นายดำรงค์ จิระสุทัศน์)

อธิบดีกรมวิชาการเกษตร

สรุปคำพันธุ์กำแพงแสน 4

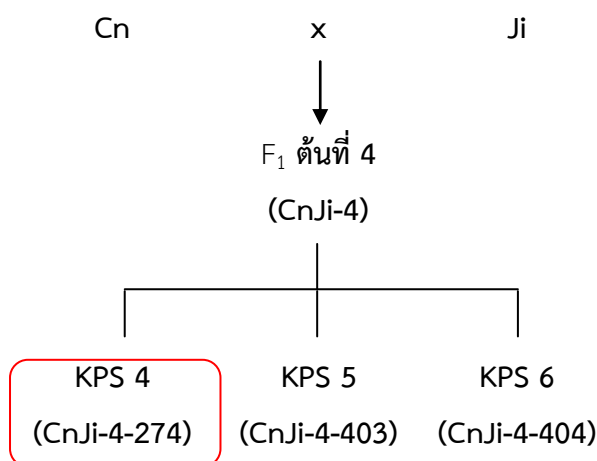
ผู้ยื่นขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ที่อยู่ 50 ถ.งามวงศ์วาน ลาดยาว จตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทรศัพท์ 02 579 5578

แหล่งที่มาและประวัติ

สรุปคำระดับพันธุ์ กำแพงแสน 4 เริ่มจากความร่วมมือในโครงการวิจัยปรับปรุงพันธุ์สรุปคำระหว่างภาควิชาพืชไร่ฯ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน บริษัท โพรเทคเตอร์นิวตริชั่น (ประเทศไทย) จำกัด และบริษัท ซีเมนต์ไทย โฮลดิ้ง จำกัด ซึ่งต่อมามีผู้วิจัยได้รับการสนับสนุนเพิ่มเติมจาก ศูนย์เทคโนโลยีชีวภาพเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยมีวัตถุประสงค์โดยรวมเพื่อปรับปรุงพันธุ์สรุปคำให้มีผลผลิตสูง ทรงพุ่มเตี้ย ง่ายต่อการเก็บเกี่ยว ซึ่งในกระบวนการปรับปรุงพันธุ์ ได้เริ่มสร้างความหลากหลายทางพันธุกรรมโดยการผสมพันธุ์ข้ามชนิด (interspecific cross) ระหว่างสรุปคำสายพันธุ์จากจังหวัดชัยนาท (Cn) กับเข็มปัตตาเวียต้นแคระ (Ji2) ในประชากร F₂ 415 ต้น ที่เกิดจากการผสมตัวเองของต้น F₁ พบว่า ต้นที่ 274 (CnJi2-274) ซึ่งเกิดจาก F₁ ต้นที่ 4 มีลักษณะดอกสีม่วง-แดง สวยงาม เหมาะแก่การทำให้เป็นไม้ประดับ ซึ่งเป็นผลพลอยได้จากแผนการปรับปรุงพันธุ์ดังกล่าว

ประวัติของสรุปคำระดับพันธุ์ กำแพงแสน 4

จุดประสงค์การปรับปรุงพันธุ์

ปรับปรุงพันธุ์สรุปคำลูกผสมข้ามชนิดเพื่อใช้ประโยชน์เป็นไม้ประดับในแปลง หรือ ในกระถางที่ให้ดอกสวยงาม

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิดพืช	สบูดำประดับ (Ornamental Jatropha) ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Jatropha</i> sp.
ราก	สบูดำประดับพันธุ์ กำแพงแสน 4 ต้นแรกที่เกิดจากการเพาะเมล็ด มีระบบรากแก้ว (taproot system) ซึ่งหยั่งลึกลงไปใต้ดิน และมีรากแขนง (lateral root) เจริญออกมาจากรากแก้วตามลำต้น หากขยายพันธุ์ด้วยกิ่งชำจะไม่มีรากแก้ว มีแต่รากแขนง
ลำต้น	ลำต้นส่วนโคนสีน้ำตาลอ่อน ส่วนปลายสีเขียวเข้ม อายุ 8 เดือนมีเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 5 เซนติเมตร ทรงพุ่มกว้าง 105 เซนติเมตร และสูง 170 เซนติเมตร ทรงต้นตั้งตรงแผ่เล็กน้อย
ใบ	ใบเป็นใบเดี่ยว (simple leaf) เมื่อโตเต็มที่จะมีแผ่นใบกว้างประมาณ 7–8.5 เซนติเมตร ยาว 9–10.5 เซนติเมตร มีรอยหยัก (lobed) 4 รอย ฐานใบรูปหัวใจ (cordate) ปลายใบเรียวแหลม (acuminate) การเรียงตัวของเส้นใบแบบร่างแห (netted) ใต้ใบไม่มีรังควัตถุสีแดง ก้านใบยาวประมาณ 4–4.5 เซนติเมตร การเรียงตัวของใบบนกิ่งเป็นแบบเวียน (spiral)
ดอก/ช่อดอก	ดอกแยกเพศเป็นดอกเพศผู้และเพศเมียอยู่รวมกันในช่อดอกเดียวกัน (monoecious) ลักษณะช่อดอกเป็นแบบช่อกระจุกซ้อนเชิงประกอบ (compound dichasium) ช่อดอกยาวประมาณ 3–4 เซนติเมตร ภายในช่อดอกมีดอกย่อยที่เป็นเพศเมียประมาณ 6–9 ดอก และดอกเพศผู้ประมาณ 80–85 ดอก ดอกเพศเมียบานก่อนดอกเพศผู้ กลีบดอกย่อยเป็นรูปกงล้อ (rotate) มีเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 1.4–1.5 เซนติเมตร กลีบเลี้ยง (sepal) สีเขียวอ่อน กลีบดอก (corolla) เรียว มี 5 กลีบ ปลายดอกงอเล็กน้อย สีม่วงแดง เมื่อเทียบกับ RSH Colour Chart จัดอยู่ใน Red-Purple Group 63 B ดอกเพศผู้มีอับเรณู (anther) สีเหลือง ก้านชูอับละอองเรณู (filament) สีขาว ดอกเพศเมียมีรังไข่เหนือวงกลีบ (superior ovary) มีลักษณะเป็น 3 พู และออกดอกตลอดปี
ผล/เมล็ด	สบูดำประดับพันธุ์ กำแพงแสน 4 ติดผลน้อย ผลอ่อนสีเขียว ผลสุกแก่สีเหลืองอ่อน และผลแห้งสีน้ำตาลอ่อน ภายในผลมี 2–3 เมล็ด มีขนาดเล็กกว่าเมล็ดสบูดำ เมล็ดส่วนมากจะผ่อก่อนการสุกแก่

ลักษณะดอกและช่อดอกของสบู่ดำพันธุ์กำแพงแสน 4

สรุปคำพันธุ์กำแพงแสน 5

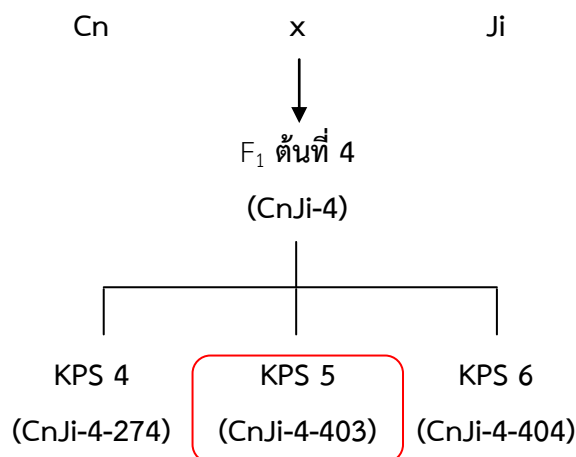
ผู้ยื่นขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ที่อยู่ 50 ถ.งามวงศ์วาน ลาดยาว จตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทรศัพท์ 02 579 5578

แหล่งที่มาและประวัติ

สรุปคำระดับพันธุ์ กำแพงแสน 5 เริ่มจากความร่วมมือในโครงการวิจัยปรับปรุงพันธุ์สรุปคำระหว่างภาควิชาพืชไร่ฯ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน บริษัท โพรเทคเตอร์นิวตริชั่น (ประเทศไทย) จำกัด และบริษัท ซีเมนต์ไทย โฮลดิ้ง จำกัด ซึ่งต่อมามีผู้วิจัยได้รับการสนับสนุนเพิ่มเติมจาก ศูนย์เทคโนโลยีชีวภาพเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยมีวัตถุประสงค์โดยรวมเพื่อปรับปรุงพันธุ์สรุปคำให้มีผลผลิตสูง ทรงพุ่มเตี้ย ง่ายต่อการเก็บเกี่ยว ซึ่งในกระบวนการปรับปรุงพันธุ์ ได้เริ่มสร้างความหลากหลายทางพันธุกรรมโดยการผสมพันธุ์ข้ามชนิด (interspecific cross) ระหว่างสรุปคำสายพันธุ์จากจังหวัดชัยนาท (Cn) กับเข็มปัตตาเวียต้นแคระ (Ji2) ในประชากร F₂ 415 ต้น ที่เกิดจากการผสมตัวเองของต้น F₁ พบว่า ต้นที่ 403 (CnJi2-403) ซึ่งเกิดจาก F₁ ต้นที่ 4 มีลักษณะดอกสีม่วงแดงเข้ม ดอกสวยงาม ทรงสูงปานกลาง เหมาะแก่การทำให้เป็นไม้ประดับ ซึ่งเป็นผลพลอยได้จากแผนการปรับปรุงพันธุ์สรุปคำดังกล่าว

ประวัติของสรุปคำระดับพันธุ์ กำแพงแสน 5

จุดประสงค์การปรับปรุงพันธุ์

ปรับปรุงพันธุ์สรุปคำลูกผสมข้ามชนิด เพื่อใช้ประโยชน์เป็นไม้ประดับในแปลงหรือในกระถางที่ให้ดอกสวยงาม

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิดพืช	สบูดำประดับ (Ornamental Jatropha) ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Jatropha</i> sp.
ราก	สบูดำประดับพันธุ์ กำแพงแสน 5 ต้นแรกที่เกิดจากการเพาะเมล็ด มีระบบรากแก้ว (taproot system) ซึ่งหยั่งลึกลงไปใต้ดิน และมีรากแขนง (lateral root) เจริญออกมาจากรากแก้วตามลำต้น หากขยายพันธุ์ด้วยกิ่งชำจะไม่มีรากแก้ว มีแต่รากแขนง
ลำต้น	ลำต้นส่วนโคนสีน้ำตาลอ่อนมีรอยประเป็นเส้น ส่วนปลายสีเขียวเข้ม สบูดำประดับพันธุ์ กำแพงแสน 5 อายุ 8 เดือนมีเส้นผ่านศูนย์กลาง ประมาณ 5.5 เซนติเมตร ทรงพุ่มกว้าง 125 เซนติเมตร และสูง 160 เซนติเมตร
ใบ	ใบเป็นใบเดี่ยว (simple leaf) เมื่อโตเต็มที่จะมีแผ่นใบกว้างประมาณ 6–7.5 เซนติเมตร ยาว 6.5–7.5 เซนติเมตร มีรอยหยัก (lobed) 2–4 รอย ฐานใบรูปหัวใจ (cordate) ปลายใบเรียวแหลม (acuminate) การเรียงตัวของเส้นใบแบบร่างแห (netted) ใต้ใบมีรังควัตุสีแดงกระจายอยู่ปานกลาง ก้านใบยาวประมาณ 4–5 เซนติเมตร การเรียงตัวของใบบนกิ่งเป็นแบบเวียน (spiral)
ดอก/ช่อดอก	: ดอกแยกเพศเป็นดอกเพศผู้และเพศเมียอยู่รวมกันในช่อดอกเดียวกัน (monoecious) ลักษณะช่อดอกเป็นแบบช่อกระจุกซ้อนเชิงประกอบ (compound dichasium) ช่อดอกยาวประมาณ 5–6 เซนติเมตร ภายในช่อดอกจะมีดอกย่อยที่เป็นเพศเมียประมาณ 4–6 ดอก และดอกเพศผู้ประมาณ 75–85 ดอก ดอกเพศเมียบานก่อนดอกเพศผู้ ดอกย่อยรูปกงล้อ (rotate) มีเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 1.2–1.4 เซนติเมตร กลีบเลี้ยง (sepal) สีเขียวอ่อน กลีบดอก (corolla) มี 5 กลีบ ปลายดอกงอเล็กน้อย เมื่อเทียบกับ RSH Colour Chart จัดอยู่ใน Red-Purple Group 58 B ดอกเพศผู้มีอัณฑะ (anther) สีเหลือง ก้านชูอัณฑะองแวน (filament) สีขาว ดอกเพศเมียมีรังไข่เหนือวงกลีบ (superior ovary) มีลักษณะเป็น 3 พู และออกดอกตลอดปี
ผล/เมล็ด	สบูดำประดับ กำแพงแสน 5 จะไม่ติดผลและเมล็ด แต่บางครั้งพบมีผลเกิดขึ้นแต่ไม่มีเมล็ดภายใน ซึ่งจะฝ่อร่วงและหล่นไป

ลักษณะดอกและช่อดอกของสบู่ดำพันธุ์กำแพงแสน 5

สบูดำพันธุ์กำแพงแสน 6

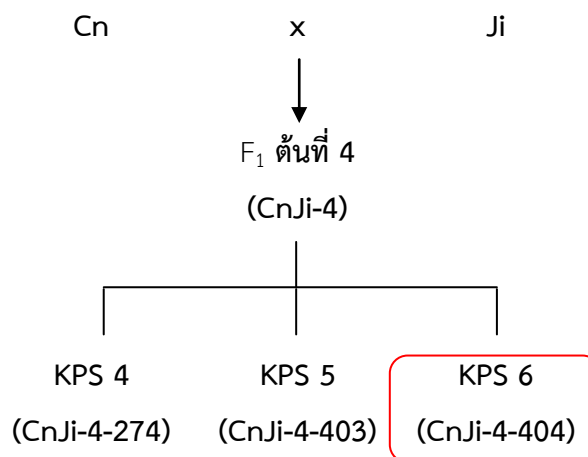
ผู้ยื่นขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ที่อยู่ 50 ถ.งามวงศ์วาน ลาดยาว จตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทรศัพท์ 02 579 5578

แหล่งที่มาและประวัติ

สบูดำประดับพันธุ์ กำแพงแสน 6 เริ่มจากความร่วมมือในโครงการวิจัยปรับปรุงพันธุ์สบูดำระหว่างภาควิชาพืชไร่ฯ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน บริษัท โปรเทคเตอร์นิวตริชั่น (ประเทศไทย) จำกัด และบริษัท ซีเมนต์ไทย โฮลดิ้ง จำกัด ซึ่งต่อมามีการสนับสนุนเพิ่มเติมจากศูนย์เทคโนโลยีชีวภาพเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยมีวัตถุประสงค์โดยรวมเพื่อปรับปรุงพันธุ์สบูดำให้มีผลผลิตสูง ทรงพุ่มเตี้ย ง่ายต่อการเก็บเกี่ยว ซึ่งในกระบวนการปรับปรุงพันธุ์ ได้เริ่มสร้างความหลากหลายทางพันธุกรรมโดยการผสมพันธุ์ข้ามชนิด (interspecific cross) ระหว่างสบูดำสายพันธุ์จากจังหวัดชัยนาท (Cn) กับเข็มปัตตาเวียต้นแคระ (Ji2) ในประชากร F₂ 415 ต้น ที่เกิดจากการผสมตัวเองของต้น F₁ พบว่า ต้นที่ 404 (CnJi-404) ซึ่งเกิดจาก F₁ ต้นที่ 4 มีลักษณะดอกสวยงาม ขนาดทรงพุ่มปานกลาง เหมาะแก่การทำให้เป็นไม้ประดับ ซึ่งเป็นผลพลอยได้จากแผนการปรับปรุงพันธุ์สบูดำดังกล่าว

ประวัติของสบูดำประดับพันธุ์ กำแพงแสน 6

จุดประสงค์การปรับปรุงพันธุ์

ปรับปรุงพันธุ์สบูดำลูกผสมข้ามชนิด เพื่อใช้ประโยชน์เป็นไม้ประดับในแปลงหรือในกระถางที่ให้ดอกสวยงาม

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิดพืช	สบูดำประดับ (Ornamental Jatropha) ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Jatropha</i> sp.
ราก	สบูดำประดับพันธุ์ กำแพงแสน 5 ต้นแรกที่เกิดจากการเพาะเมล็ด มีระบบรากแก้ว (taproot system) ซึ่งหยั่งลึกลงไปใต้ดิน และมีรากแขนง (lateral root) เจริญออกมาจากรากแก้วตามลำต้น แต่หากขยายพันธุ์ด้วยกิ่งชำจะไม่มีรากแก้ว มีแต่รากแขนง
ลำต้น	ลำต้นส่วนโคนสีน้ำตาลอ่อน ส่วนปลายสีเขียวเข้ม อายุ 8 เดือนมีเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 5 เซนติเมตร ทรงพุ่มกว้าง 95 เซนติเมตร และสูง 145 เซนติเมตร
ใบ	ใบเป็นใบเดี่ยว (simple leaf) เมื่อโตเต็มที่จะมีแผ่นใบกว้างประมาณ 9–11 เซนติเมตร ยาว 7–8 เซนติเมตร มีมือหยัก (lobed) 2–4 รอย ฐานใบรูปหัวใจ (cordate) ปลายใบเรียวแหลม (acuminate) การเรียงตัวของเส้นใบแบบร่างแห (netted) ใต้ใบมีรังควัดตุสสีแดงเล็กน้อย ก้านใบยาวประมาณ 4–5.5 เซนติเมตร การเรียงตัวของใบบนกิ่งเป็นแบบเวียน (spiral)
ดอก/ช่อดอก	ดอกแยกเพศเป็นดอกเพศผู้และเพศเมียอยู่รวมกันในช่อดอกเดียวกัน (monoecious) ลักษณะช่อดอกเป็นแบบช่อกระจุกซ้อนเชิงประกอบ (compound dichasium) ช่อดอกยาวประมาณ 4.5–5.5 เซนติเมตร ภายในช่อดอกจะมีดอกย่อยที่เป็นเพศเมียประมาณ 3–4 ดอก และดอกเพศผู้ประมาณ 160 - 170 ดอก ดอกเพศเมียบานก่อนดอกเพศผู้ ดอกย่อยเป็นรูปกงล้อ (rotate) มีเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 1–1.2 เซนติเมตร กลีบเลี้ยง (sepal) สีเขียวอ่อน กลีบดอก (corolla) มี 5 กลีบ ปลายดอกงอกลงเล็กน้อย มีสีแดงอ่อน เมื่อเทียบกับ RSH Colour Chart จัดอยู่ใน Red Group 56 B ดอกเพศผู้มีอับริณ (anther) สีเหลือง ก้านชูอับระองเรณู (filament) สีขาว ดอกเพศเมียมีรังไข่เหนือวงกลีบ (superior ovary) มีลักษณะเป็น 3 พู และออกดอกตลอดปี
ผล/เมล็ด	สบูดำประดับพันธุ์กำแพงแสน 6 จะติดผลและเมล็ดน้อย ผลมีขนาดเล็ก ภายในผลมีเมล็ด 2–3 เมล็ด

ลักษณะดอกและช่อดอกของสบู่ดำพันธุ์กำแพงแสน 6